

Ο νεοκλασικισμός

Χτίζοντας μια νέα πόλη!

Οι ‘απαρχές’ του νεοκλασικισμού

Κατά τον 18ο αιώνα τολμηροί ταξιδιώτες από την Ευρώπη φτάνουν στην μακρινή Ελλάδα με σκοπό να θαυμάσουν τα αρχαία μνημεία της.

Αυτοί που έκαναν την πιο αξιόλογη δουλειά, είναι δύο Βρετανοί, οι James Stuart και Nicholas Revett που κατέγραψαν με ακρίβεια τα αρχαία μνημεία της Αθήνας -- και όχι μόνο. Όταν δημοσίευσαν τα σχέδιά τους σε ένα βιβλίο γνώρισε τεράστια επιτυχία!

Οι Αρχιτέκτονες της Ευρώπης αντλούν έμπνευση από τα αρχαία κτήρια που αποτύπωσαν οι Stuart και Revett και δημιουργούν ένα νέο αρχιτεκτονικό στυλ, τον νεοκλασικισμό!

J. Stuart delin.

Published by James Stuart, Oct. 27, 1787, according to Act of Parliament.

Ο James Stuart σχεδιάζει το Ερέχθειο.
STUART, James & Nicholas REVETT, *The Antiquities of Athens*, Λονδίνο 1787.

Ο νεοκλασικισμός στην Ευρώπη

Το νέο αρχιτεκτονικό στυλ θριαμβεύει στην Ευρώπη και ιδιαίτερος στη Γερμανία. Ο Karl Friedrich Schinkel είναι ένας από τους πιο σημαντικούς αρχιτέκτονες του νεοκλασικισμού.

Σχεδιάζει κτίρια όπως το Altes Museum (Παλαιό Μουσείο) στο Βερολίνο, τα οποία εμπνέονται από αρχαία μνημεία της Ελλάδας!

Δεν ήταν ο μόνος -- πλέον οι διανοούμενοι και πολιτικοί της Ευρώπης είχαν αναγάγει την αρχαία Ελλάδα σε ύψιστο ιδανικό!

Το Altes Museum στο Βερολίνο γύρω στα 1890-1900. Πηγή: Library of Congress

Η νεοκλασική Αθήνα

Μετά την Επανάσταση του 1821 η Ελλάδα γίνεται ανεξάρτητο βασίλειο. Ο πρώτος βασιλιάς της ο νεαρός Όθων φτάνει στο Ναύπλιο το 1832. Σύντομα όμως μεταφέρει την πρωτεύουσά του στην Αθήνα (1834).

Η πόλη, κατεστραμμένη απ' την Επανάσταση, χτίζεται ολοκληρωτικά από την αρχή -- και ο νεοκλασικισμός είναι το προφανές στυλ!

Δύο αρχιτέκτονες οι Σταμάτης Κλεάνθης και Eduard Schaubert προτείνουν ένα πολεοδομικό σχέδιο που υμνεί την αρχαία κληρονομιά της πόλης.

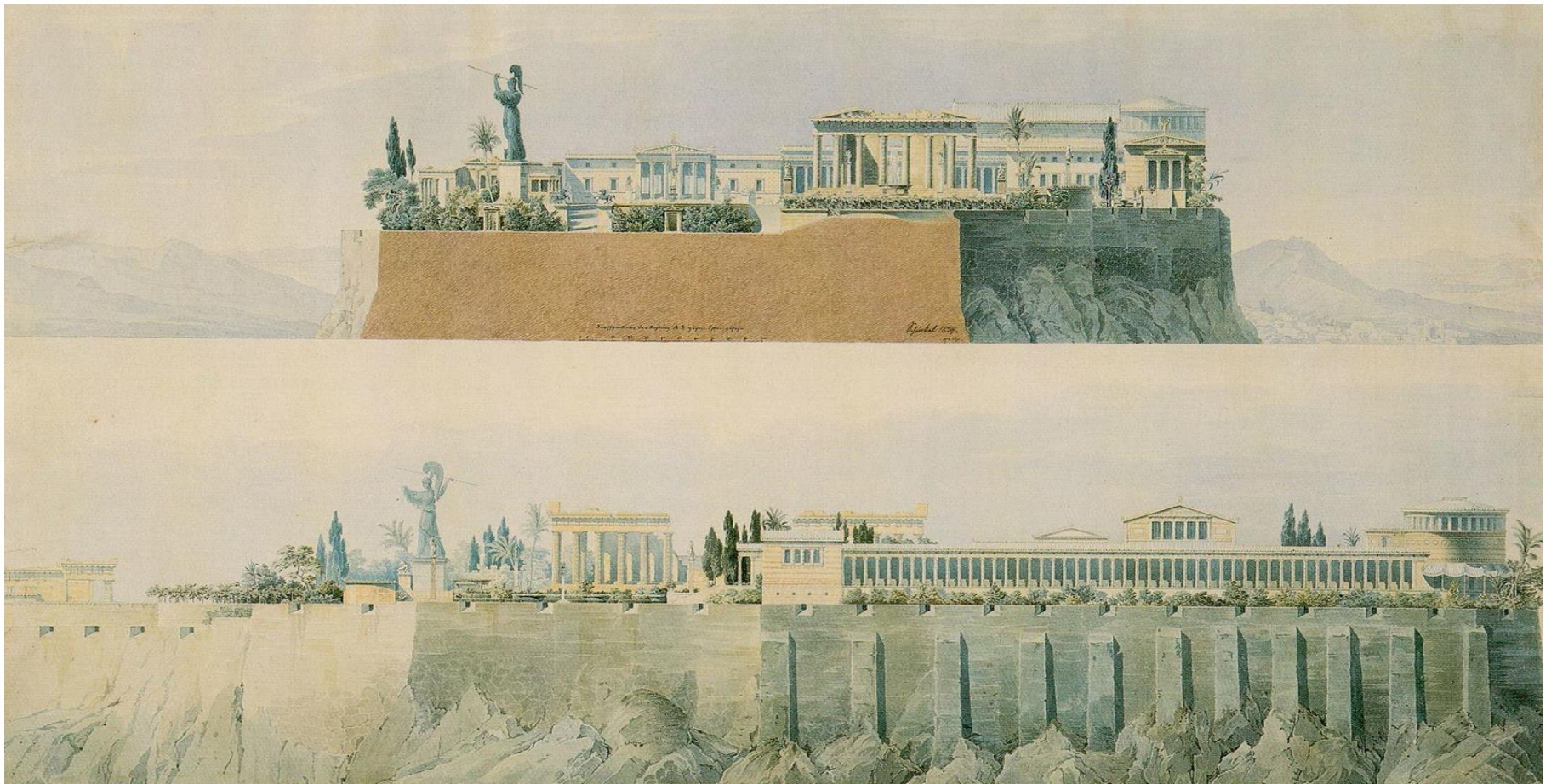
Το σχέδιο Κλεάνθη-Schaubert όπως τροποποιήθηκε από τον Leo von Klenze. Πηγή: Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.

Η Αθήνα πόλος έλξης αρχιτεκτόνων

Πολλοί αρχιτέκτονες από την Ευρώπη υποβάλουν σχέδια για νέα κτήρια που θα κοσμήσουν την Αθήνα: παλάτια, σχολεία, ακαδημίες, μουσεία και βιβλιοθήκες.

Κάποια από τα σχέδια αυτά ήταν μεγαλεπίβολα και τα οικονομικά του νέου βασιλείου δεν επέτρεψαν να ολοκληρωθούν. Έτσι έμειναν για πάντα στα χαρτιά.

Ένα από αυτά τα σχέδια που “ναυάγησαν” ήταν η πρόταση του Schinkel για ανάκτορα πάνω στην Ακρόπολη. Τα νέα κτήρια θα συνυπήρχαν και θα περιβάλλονταν από ένα κατάφυτο κήπο.

Η πρόταση του Καρλ Φρίντριχ Σίνκελ για ανάκτορο πάνω στην Ακρόπολη.
Πηγή: Wikimedia Commons/ Wissenschaftlichen Bibliothek der Stadt Trier/Stadtarchiv

Το παλάτι του Όθωνα

Ο πατέρας του Όθωνα, βασιλιάς Λουδοβίκος της Βαυαρίας, ανέλαβε δράση.

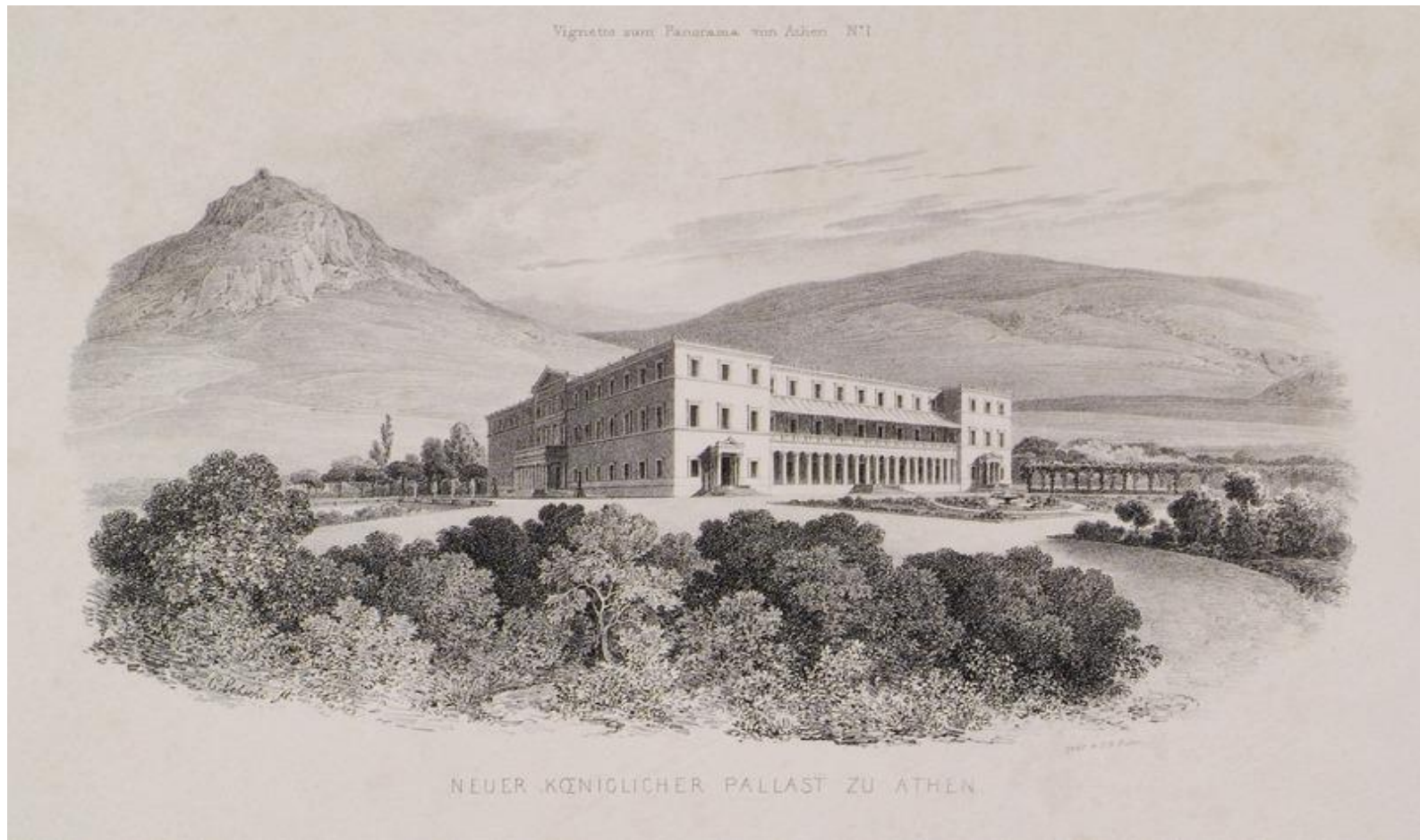
Έφτασε στην Αθήνα αναζητώντας το ιδανικό σημείο για το παλάτι του υιού του.

Είχε μαζί του τον προσωπικό του αρχιτέκτονα, τον Friedrich von Gärtner.

Σύντομα αποφάσισαν να κτίσουν το παλάτι εκεί που βρίσκεται σήμερα η Βουλή...

δεν είναι παρά το παλιό παλάτι του Όθωνα!

Vignette zum Panorama von Athen N. 11

NEUER KÖNIGLICHER PALLAST ZU ATHEN.

Το βασιλικό παλάτι της Αθήνας.
STADEMANN, August Ferdinand. *Panorama von Athen*, Mannheim, 1841

Η νεοκλασική ακμή της πόλης

Μαζί με το παλάτι χτίστηκαν και άλλα πολλά δημόσια κτίρια, πάντα σε ρυθμό νεοκλασικό. Η πόλη σταδιακά άλλαζε...

Πολλά από τα νέα κτήρια στέγαζαν ιδρύματα εκπαιδευτικά ώστε να μορφωθούν οι νεοέλληνες και να φανούν άξιοι των αρχαίων προγόνων τους στα γράμματα και τις τέχνες.

Έτσι, ο Χριστιανός Χάνσεν από τη Δανία σχεδίασε το Πανεπιστήμιο, ο αδελφός του Θεόφιλος, την Ακαδημία, ο Λύσανδρος Καυταντζόγλου το Πολυτεχνείο.

*L. F. Jarvis, Publishers
Washington, D.C.*

*Sold only by Underwood & Underwood
New York, London, Toronto, Canada, Ottawa, Kansas*

Science

Athens' beautiful Academy of Arts, Greece.
Copyright 1897 by Underwood & Underwood.

Η Ακαδημία των Αθηνών στα 1897.

Πηγή: Library of Congress.

Η Αθήνα ως νέα, ευρωπαϊκή πόλη

Η πόλη ακολουθώντας πιστά το νεοκλασικό στυλ, γίνεται μία ευρωπαϊκή πρωτεύουσα, αφήνοντας σταδιακά πίσω τον παλιό ανατολίτικο χαρακτήρα της.

Οι υπήκοοι του βασιλιά Όθωνα ήθελαν να μένουν και εκείνοι σε σπίτια νεοκλασικά, στα δικά τους μικρά παλάτια!

Πανοραμική άποψη της Αθήνας, μεταξύ των ετών 1850 και 1880.

Πηγή: Library of Congress.